

فهرست مطالب:

- معرفی اعضای شاخص انجمن
- گزارش سخنرانی اخلاق و خانواده
- برنامه‌های کمیته‌های انجمن در سه سال آینده
- انتظارات انجمن از اعضای خود
- اخلاق در زندگی
- اخلاق و رایانه
- خوشامد به اعضای جدید انجمن
- برگزاری اولین کنگره اخلاق زیستی کشورهای اسلامی
- معرفی کتاب
- معرفی سایت
- معرفی فصلنامه اخلاق و تاریخ پزشکی
- فصلنامه علمی پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری
- کمیته اخلاق پزشکی پژوهشکده رویان
- همایش بررسی جایگاه اخلاق حرفه‌ای در حوزه مهندسی

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

Iranian Association for Ethics in Science and Technology

No. 8
Autumn 2008

شماره ۸
پاییز ۱۳۸۷

رئیس انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری: دکتر مصطفی معین
دبیر انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری: دکتر جعفر میلی منفرد

اعضای علی البدل هیات مدیره
(به ترتیب حروف الفبا)
دکتر مهدی بهادری نژاد
دکتر یوسف ثبوتی

بازرس اصلی انجمن
دکتر محمد حسین صنعتی
بازرس علی البدل انجمن
دکتر احمد فهیمی فر

خزانه دار انجمن
دکتر سعید سمنائیان

اعضای اصلی هیات مدیره انجمن
ایرانی اخلاق در علوم و فناوری
(به ترتیب حروف الفبا)
دکتر شاهین آخوندزاده
دکتر اردشیر امیرارجمند
دکتر محمد توکل
دکتر سعید سمنائیان
دکتر داریوش فرهود
دکتر مصطفی معین
دکتر ثریا مکنون
دکتر رضا مکنون
دکتر جعفر میلی منفرد

مدیر اجرایی خبرنامه: دکتر کتایون بیداد

با همکاری: محبوبه اطاهریان

زیر نظر: ریاست انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

طرح و اجرا: گروه هنری چکامه‌اوا

شمارگان: ۵۰۰ جلد

معرفی اعضای شاخص انجمن

دکتر نریا مکنون

تاریخ و محل تولد: ۱۳۲۱ - تهران

آدرس پست الکترونیکی: S_maknoon@yahoo.com

الف) مدارک تحصیلی

- دکترای علوم تربیتی، دانشگاه ایلونوی، اورینا - آمریکا، ۱۳۵۲
- کارشناسی ارشد علوم تربیتی، کل پالی (کالیفرنیا)، ۱۳۴۶
- کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه تهران، ۱۳۴۳

ب) سوابق علمی - آموزشی

- استادیار رسمی دانشگاه تهران، ۱۳۶۷ - ۱۳۵۳
- استادیار و عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ۱۳۶۸ تاکنون
- تدریس دروس دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد در زمینه‌های علوم تربیتی و روانشناسی

- کودک، دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران ۱۳۵۴ - ۱۳۵۶
- ریاست انجمن غیردولتی زنان مسلمان پژوهشگر، ۱۳۷۵ تاکنون
- عضو هیأت علمی همایش بین‌المللی علم و دین، ۱۳۸۵ - ۱۳۸۲
- عضویت در هیأت تحریریه فصلنامه فرهنگ، ۱۳۸۲ تاکنون
- عضو هیأت مدیره انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری از سال ۱۳۸۴ تاکنون
- انتشار بیش از ۱۸ مقاله علمی - پژوهشی در مجلات داخلی و خارجی
- انتشار چند کتاب
- برگزاری چندین کارگاه آموزشی و چندین سخنرانی
- انجام چندین طرح پژوهشی

ج) سوابق اجرایی

- ریاست گروه بررسی مسائل زنان پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۳ تاکنون
- مشاور عالی ریاست و مدیر گروه اجتماعی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ۱۳۷۳ - ۱۳۷۱
- ریاست فرهنگسرای سرو (بانو)، ۱۳۷۵ - ۱۳۷۴
- رئیس کمیسیون بین‌المللی سوادآموزی بزرگسالان - یونسکو (ایران)، ۱۳۶۷ - ۱۳۶۱
- مشاور ریاست دانشگاه شاهد، ۶۴ - ۱۳۶۲
- نماینده شورای عالی انقلاب فرهنگی در شورای اجتماعی - فرهنگی زنان، ۱۳۶۸ - ۱۳۶۳
- ریاست دانشگاه الزهراء، ۱۳۶۵ - ۱۳۶۴

گزارش سخنرانی اخلاق و خانواده

در پانزدهمین نشست علمی انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری که بیست و چهارم تیر ماه سال جاری برگزار شد خانم دکتر شکوه نوابی-نژاد استاد گروه مشاوره دانشگاه تربیت معلم تهران و عضو پیوسته انجمن سخنرانی با عنوان "اخلاق و خانواده" ایراد نمود.

دکتر نوابی-نژاد در ابتدای سخنان خود از خانواده به عنوان اصلی‌ترین کانون شکل‌گیری شخصیت انسان نام برد و افزود خانواده در طول چرخه زندگی فرد به دلیل کارکرد و عملکردهای متنوع و مهم از جمله کارکردهای فیزیکی، روانی، اجتماعی، شناختی، معنوی و اخلاقی اهمیت زیادی دارد.

خانواده در طی زمان دستخوش تغییر و تحولات زیادی می‌شود به همین دلیل ممکن است خانواده‌ای در برهه‌ای از زمان، خانواده‌ای موفق باشد اما تضمینی وجود ندارد که همیشه این خانواده رویه درستی را طی می‌کند. ماهیت و تنوع روابط موجود در خانواده و احتمال تضییع حقوق افراد و رفتارهای نامناسب، ممکن است به کرامت و عزت نفس اعضای خانواده آسیب برساند.

وی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به تفاوت قانون و اخلاق اظهار داشت قانون سلبی است و اخلاق عمدتاً ایجابی است به این معنا که قانون را برای پیشگیری از تضییع حقوق و در جهت مجازات متخلف بکار می‌برند اما اخلاق در حقیقت رعایت حقوق متقابل افراد است مانند حقوق و وظایف متقابل والدین و فرزندان نسبت به یکدیگر. تفاوت دیگر اخلاق و قانون

این است که قانون حداقل اخلاق است اما بخش عظیم اخلاق، فضایی است که از شمول قانون خارج است. ما قانونی نداریم که بگوید شما عفو کنید اما عفو کردن فضیلت است و اگر این فضیلت در خانواده وجود داشته باشد فضای مطبوعی را در خانواده به وجود می‌آورد. قرآن هم می‌فرماید: جزای بدی، بدی است اما اگر شما عفو کنید اجرتان نزد خدا محفوظ است. این قانون نیست اخلاق است.

قانون امری بیرونی و ناظر بر کل جامعه است در حالی که اخلاق امری درونی و بر فضایل اخلاق متمرکز است. صبر، شکیبایی و همدردی فضایل است اما قانون نیست. در قانون از فضایل ذکری به میان نیامده است اما در اخلاق، فضایل وظیفه تلقی می‌شود.

ایشان در ادامه سخنان خود در مورد اخلاقی عمل کردن در خانواده اظهار داشتند: اخلاقی عمل کردن در خانواده یعنی اعضای خانواده بر اساس فضایی چون احترام، امیدواری، عفو و بخشش، شکیبایی، همدردی و همدلی، گذشت، لطف، قدردانی، عشق و موارذی از این قبیل نسبت به هم رفتار کنند. یکی از مسائل مرتبط با اخلاقی عمل کردن منش خوب و رعایت قوانین طلایی است: با دیگران آن گونه رفتار کن که دوست داری با تو رفتار کنند. اگر در خانواده‌ها قانون طلایی رعایت شود امکان ندارد که افراد خانواده با خشونت و پرخاشگری با یکدیگر رفتار کنند. در منش خوب دو ارزش وجود دارد: احترام و مسئولیت‌پذیری، در واقع این‌ها دو تعهد اخلاقی هستند. هر فرد از نظر اخلاقی می‌تواند متعهد به احترام گذاردن به دیگران باشد و مسئولیت‌پذیری را به عنوان یک تعهد اخلاقی در خود پرورش دهد.

دکتر نوابی-نژاد در پایان سخنان خود افزود رفتار و تصمیم‌های روزانه ما خود به خود و نامرتب با هم نیستند بلکه با ارزش‌ها و اخلاق در هم تنیده‌اند. به اعتقاد من اخلاق بستر اعمال و رفتار و گفتار ماست. اصل باید اخلاقی عمل کردن باشد و افرادی که اخلاقی عمل می‌کنند فضایل زیادی دارند. آنان منش خوب یعنی احترام و مسئولیت‌پذیری بالایی نسبت به خود و دیگران احساس می‌کنند و در خانواده فضایی سالم برای تعامل و ارتباط سازنده و مطلوب با یکدیگر ایجاد می‌کنند.

برنامه‌های کمیته‌های انجمن در سه سال آینده

کمیته علمی فرهنگی انجمن به ریاست دکتر شاهین آخوندزاده در تابستان جاری چندین جلسه برگزار و برنامه‌های اولویت‌دار ۳ سال آینده را تدوین کرد. از برنامه‌های این کمیته می‌توان به برگزاری کارگاه جنبه‌های علمی و اخلاقی دآوری و نقد مقالات در مجلات علوم پزشکی و اجتماعی، برگزاری همایش اخلاق آکادمیک با مشارکت دانشگاه‌ها و فرهنگستان‌های علوم و برگزاری سمینار اخلاق در اقتصاد با مشارکت مجمع تشخیص مصلحت نظام اشاره کرد.

کمیته روابط عمومی و امور بین‌المللی انجمن نیز به ریاست دکتر محمد توکل در تابستان جاری چندین جلسه برگزار و برنامه‌های اولویت‌دار کمیته در ۳ سال آینده را تدوین کرد. از برنامه‌های کمیته می‌توان به دو زبانه کردن سایت انجمن، اصلاح بروشور فارسی و تهیه بروشور انگلیسی انجمن، عضویت انجمن در اکوسوک (ECOSOC) برگزاری نشست مشترک با انجمن‌های علمی و تدوین اصول اخلاقی آنان و همکاری با انجمن‌ها و مراجع صاحب نام جهانی و کشورهای همسایه نام برد.

کمیته پشتیبانی و برنامه‌ریزی انجمن به ریاست دکتر تقی شامخی در تابستان جاری چندین جلسه برگزار و برنامه‌های اولویت‌دار خود را چنین پیشنهاد کرد:

- شناساندن انجمن به سازمان‌های علاقه‌مند به موضوعات اخلاقی
- برنامه‌ریزی برای تأمین منابع مالی انجمن
- تدوین برنامه و پیشنهاد برای افزایش اعضای حقیقی و حقوقی انجمن

قرار است در جلسه آینده کمیته، برنامه‌های فوق مورد بررسی قرار گیرد و برنامه‌های اولویت‌دار کمیته در ۳ سال آینده تدوین شود.

انتظارات انجمن از اعضای خود

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری از هر یک از اعضای خود انتظار دارد که:

پایبندی به اصول اخلاقی دهگانه انجمن داشته باشند.
حق اشتراک سالانه فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری (علمی - پژوهشی)، همراه با خبرنامه (به مبلغ بیست هزار تومان برای سال ۱۳۸۷) را به شماره حساب ۰۰۶۲۶۱۱۴۲۱ پانک تجارت نبش فلسطین شعبه انقلاب فلسطین، کد ۱۸۵ واریز کنند.

متناسب با تخصص و انگیزه شخصی خود، حداقل در یکی از کمیته‌های انجمن، شرکت فعال داشته باشند.
شرکت در جلسات ماهانه سخنرانی‌های علمی انجمن را فراموش نکنند.

در جلسات سالانه انجمن، مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده و انتخابات هیأت مدیره شرکت فعال داشته باشند.

اخلاق در زندگی

زندگی سرشار از انتخابات کوچک است. یک ضرب‌المثل قدیمی می‌گوید "هرآنچه که عرف است دلیلی ندارد که همیشه درست باشد و هر چه درست است دلیلی ندارد که عرف باشد". ما همیشه انتخاب‌هایمان درست نیست و یا لزوماً کار درستی انجام نمی‌دهیم.

اشتباه جزء لاینفکی از زندگی معمول ماست و قابل انتظار است. همه مردم اشتباه می‌کنند و این جزئی از زندگی است. زمانی که اشتباه می‌کنیم، امیدواریم از آن درس بگیریم و این حقیقت دارد! ما از اشتباهتمان می‌آموزیم که چه چیز مهم‌تر است. می‌توانیم آنها را تکرار نکنیم یا از آن جلوگیری کنیم، اگر به ارزش‌ها و اخلاقیاتمان فکر کنیم.

تصمیم‌گیری‌های او نیز تأثیر می‌گذارد و با قوانین اخلاقی جامعه متضاد می‌شوند. شخصی که می‌خواهد پولدار شود شاید باور کند که تقلب کردن، کلاهبرداری از مردم و دروغ گفتن به مردم جهت رسیدن به هدف خود اشکالی نداشته باشد.

شخصی که با اخلاق باشد، قابل اعتماد، سخت‌کوش، مودب و مسئول است. یک شخص که قابل اعتماد است دروغ نمی‌گوید، دزدی و تقلب نمی‌کند و به بهاء دیگران چیزی به دست نمی‌آورد هیچ وقت قواعد اخلاقی را نقض نمی‌کند.

یک شخص می‌تواند تغییر ایجاد کند. یک شخص که با اخلاق است تلاش می‌کند تا مثبت باشد و برای دیگران الگو شود. یک شخص با اخلاق مثبت فکر می‌کند، مثبت حرف می‌زند و مثبت عمل کند. یک ضرب‌المثل قدیمی می‌گوید: "آنچه را شما می‌گویید باور ندارند، اما همیشه آنچه را که شما انجام می‌دهید، باور می‌کنند."

منبع: www.usoc.k12.ut.us/ate/it

اخلاق و رایانه

رایانه بخش مهمی از زندگی ما را تشکیل می‌دهد. ما همگی از آن استفاده می‌کنیم و در زندگی روزمره به آن احتیاج داریم. رایانه بیشتر در درون منازل، در مدارس و محل کار استفاده می‌شود. در حقیقت امروزه استفاده درست از رایانه به تمام اجتماع گسترش پیدا کرده است. رفتارهای ما در خصوص رایانه اهمیت خاصی به صورت جهانی پیدا کرده است. مدارس، مشاغل، شهرها، استان‌ها، دولت‌های مرکزی و کشورها همگی بر رفتار و آداب رایانه‌ای هر شخص تأکید دارند.

در شرکت‌ها و در مدارس رایانه‌ها در حال کنترل می‌باشند. به بیان دیگر، رایانه‌ها توسط معلمان، کارفرمایان، کارمندان و دولت در حال کنترل شدن هستند تا همگی بدانند یک فرد چه استفاده‌ای از آن انجام می‌دهد. نرم‌افزارهایی تعبیه شده است که امکان این کنترل را به آنها می‌دهد. این برنامه‌ها اطلاعات نوشته شده بر روی رایانه، نامه الکترونیکی دریافت شده و ارسال شده و استفاده‌های انجام شده از اینترنت و سایت‌های مشاهده شده را، به صورت کاملاً قانونی در اختیار مسئولین

علم اخلاق و ارزش‌های آن چیست؟ آنها کلمات خیالی نیستند که به آنها فکر نکنیم یا بدتر اینکه آنها را اصلاً فراموش کنیم.

"ارزش‌ها، نگرش‌ها و باورهای هستند که ما فکر می‌کنیم در زندگی اهمیت دارند"

زمان، پول، شهرت، مذهب، تحصیلات، سلامت، استقلال و درستی همگی ارزش هستند. ارزش‌های دیگری نیز وجود دارند که البته بستگی به هر فرد دارد.

اگر معروف شدن برای شما اهمیت نداشته باشد، شهرت برای شما ارزش نیست. پس، مطمئناً ارزش‌ها برای هر فرد متفاوت است. ما همیشه بر اهمیت آن توافق نداریم و در برخی موارد در عنوان ارزش اشتراک نظر نداریم. زندگی خانوادگی برای برخی بسیار اهمیت دارد، این در حالی است که برخی دیگر فرصت خیلی کمی برای خانواده می‌گذارند.

"علم اخلاق قوانین رفتارهای هر شخص را مشخص می‌کند (بمناسبت آنرا) را پذیرفته است"

علم اخلاق همچنین به عنوان کد رفتاری شناخته شده است. ارزش‌های شخصی ما اخلاق ما و رفتارها و نگرش‌های مثبت ما را توصیف می‌کنند.

ارزش‌های ما و در نتیجه اخلاق ما به صورت مداوم پیشرفت می‌کند. ما هر روز با انتخابات جدید مواجه می‌شویم و بیشتر ما انتخاب خوبی می‌کنیم. بعضی اوقات ممکن است تصمیم اشتباهی بگیریم و یا انتخاب غلطی انجام دهیم.

انتخاب کردن از تولد آغاز می‌شود و با بزرگ شدن هر شخص رشد می‌کند. بسیار اتفاق می‌افتد که ما در ابتدا انتخاب‌هایمان را تمرین می‌کنیم. همین‌طور که رشد می‌کنیم و بزرگتر می‌شویم، انتخاب‌های ما اهمیت بیشتری پیدا می‌کنند و جزء الگو رفتاری ما می‌شوند. انتخاب‌های ما نگرش‌ها، تصورات ما و روش زندگی ما را تشکیل می‌دهند.

در بعضی از اوقات ارزش‌ها و اخلاق شخص می‌توانند با یکدیگر در تضاد باشند. به طور مثال: اگر قوی‌ترین ارزش یک شخص پولدار شدن است، این ارزش‌ها بر روی رفتار شخص و

- آقای دکتر حسین عسگریان: استاد دانشکده مهندسی برق دانشگاه صنعتی امیرکبیر
  - آقای دکتر ایرج حریرچی: دانشیار گروه جراحی بیمارستان امام خمینی (ره)
  - خانم دکتر فاطمه رهبری زاده: عضو هیأت علمی گروه بیوتکنولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه تربیت مدرس
  - آقای دکتر احمد علی پور: رئیس دانشکده علوم انسانی پیام نور
  - آقای علی اصغر فلاحی: دانشجو کارشناسی ارشد فیزیولوژی ورزشی دانشگاه تهران
  - خانم سارا فرزانه: کارشناس ارشد بیوتکنولوژی
- انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فن آوری حضور این عزیزان را در جمع خود گرامی می‌دارد.

می‌گذارد و البته این اجازه قانونی وجود دارد که مدرسه و شرکت بدانند که از رایانه چه استفاده‌ای می‌شود. برخی افراد دوستدار رایانه، بدون اجازه وارد سیستم‌های رایانه دیگران می‌شوند. هک‌کننده‌های رایانه‌ای قانون را زیر پا گذاشته و مرتکب جرم می‌شوند. هک‌کننده‌ها سعی می‌کنند بر سایت‌های امنیتی دولت‌ها و ارگان‌ها نفوذ کنند. پدیده دیگر مشهود در ارتباط با رایانه بهره‌برداری غیرمجاز می‌باشد و آن نیز یک جرم رایانه‌ای می‌باشد. بهره‌برداری غیرمجاز زمانی است که یک شخص از یک برنامه رایانه‌ای بدون اجازه (حتی برای مصارف شخصی) کپی‌برداری کند. در کل خریداران نرم‌افزارهای رایانه‌ای تنها اجازه دارند یکبار و تنها یک نسخه کپی به صورت قانونی از نرم‌افزار خود داشته باشند. این کپی به عنوان پشتیبان بعدها مورد استفاده قرار می‌گیرد و نمی‌توان آن را با دیگران قسمت کرد.

منبع: www.usoe.k12.ut.us/ate/fit

برگزاری اولین کنگره اخلاق زیستی کشورهای اسلامی

گروه اخلاق زیستی کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی یونسکو و مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با مشارکت چندین سازمان از جمله انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری در نظر دارد اولین کنگره اخلاق زیستی کشورهای اسلامی را در پایان سال جاری برگزار نماید.

هدف از برگزاری این کنگره شناخت آراء اندیشمندان اسلامی در حوزه اخلاق زیستی است و محورهای کنگره عبارتند از:

- مبانی اخلاق زیستی اسلامی
  - قواعد اخلاقی در اندیشه اسلامی
  - چالش‌های اخلاقی فراروی جهان اسلام
- علاقه‌مندان می‌توانند به وبگاه کنگره به نشانی: <http://akhlag.org> و یا با دبیرخانه کنگره به شماره ۲۲۴۳۱۷۴۶ تماس حاصل نمایند.

خوشامد به اعضای جدید انجمن

- در تابستان سال جاری ۱۲ تن به اعضای انجمن افزوده شدند:
- خانم مریم کاهه: مسئول دفتر ریاست مرکز تحقیقات ایمونولوژی، آسم و آلرژی ایران
  - آقای علیرضا تغه‌الاسلامی: مدرس گروه کامپیوتر دانشگاه پیام‌نور واحد مشهد
  - آقای دکتر رضا عمانی سامانی: مدیر روابط عمومی و بین‌الملل پژوهشکده رویان
  - آقای هومان مهدوی: دانشجو کارشناسی مهندسی صنایع دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند
  - خانم دکتر فاطمه فتاحی: پژوهشگر مرکز تحقیقات ایمونولوژی، آسم و آلرژی ایران
  - خانم فاطمه هاشمی: عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز
  - آقای دکتر محسن رهامی: دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه تهران

معرفی کتاب

سالاری صنعت، موانع فرهنگی - اجتماعی، قانون در برابر اخلاق، موانع اقتصادی، موانع سیاسی، موانع فناوری و موانع جهانی. در مقدمه مولفان در مورد اثر چنین آمده است.

«واقعیت این است که مدیرانی که دغدغه‌های اخلاقی دارند در روند اخلاقی‌سازی سازمان‌ها با معضلات گوناگونی روبرو می‌شوند. برخی از آنها از نوع موانع بازدارنده به شمار می‌روند و بعضی دیگر از نوع عوامل تسهیل کننده‌اند. برخی از مدیران مقابله با این معضلات را طاقت‌فرسا یا فراتر از توان شخصی و سازمانی می‌پندارند، در نتیجه سازمان از رشد اخلاقی باز می‌ماند یا سرعت آن کند می‌شود.»

کتاب موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها را دکتر احد فرامرز قراملکی با همکاری آقای رستم نوچه فلاح نگاشته‌اند. این کتاب توسط مؤسسه فرهنگی دین پژوهشی بشری در

سال ۱۳۸۶ به چاپ رسیده است. این کتاب در سه بخش و سی فصل تدوین شده است که هر فصل به یکی از موانع عمده رشد اخلاقی سازمان‌ها می‌پردازد. این سی فصل در سه گروه طبقه‌بندی می‌شود. گروه اول موانع مربوط به "مدیران و منابع انسانی" است که شامل: فقدان نگرش راهبردی به اخلاق حرفه‌ای، تحویلی نگری، لقمه انگاری در برابر امانت انگاری، فراقکنی و پارادوکس "من به شما او" رقابت گریزی و تلقی ناروا از رقیب، مشتری مداری ابزار انگار، فقدان انگیزش، نارضایتی شغلی، الگوهای رفتار ارتباطی، فقدان مهارت تصمیم‌گیری و بلا تکلیفی اخلاقی می‌باشد.

دومین گروه از موانع تحت عنوان موانع سازمانی بوده و شامل این موارد می‌شود: فقدان مدیریت مشارکتی، فقدان نظام جامع و اخلاقی استخدام، فقدان نظام جامع و اخلاقی پرداخت، موانع فیزیکی و روانی محیط کار، موانع آموزشی سازمان، رخنه‌های مقرراتی، فقدان منشور اخلاقی چند وجهی سازمان، فقدان نظام جامع و اخلاقی نظارت و ارزیابی، فرهنگ سازمانی: تهدید یا فرصت، سازمان‌های غیررسمی، فقدان مدیریت تعارض، فقدان نظام اطلاع‌رسانی.

آخرین گروه از موانع رشد اخلاق حرفه‌ای سازمان‌ها "موانع محیطی بیرونی" می‌باشد که این موانع عبارتند از: دولت

معرفی سایت

وبگاه www.indian.edu/~appe متعلق به

انجمن اصول اخلاق علمی و حرفه‌ای است که با حمایت و پشتیبانی دانشگاه

Indiana تأسیس گردیده است.

از مهم‌ترین اهداف این انجمن می‌توان به ترویج علوم بین رشته‌ای و آموزش اصول اخلاق علمی و حرفه‌ای و حمایت از انجمن‌های تخصصی به منظور ارتقاء و گسترش برنامه‌های آموزشی و تحقیقات علمی در زمینه‌های اخلاق علمی و حرفه‌ای اشاره کرد.

فصلنامه علمی پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری

مجله علمی پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری با صاحب امتیازی انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری به صورت فصلنامه منتشر می‌شود و آماده پذیرش مقالات تحقیقی، کوتاه، علمی، دیدگاه، مروری و نامه به سردبیر در هر یک از زمینه‌های مرتبط با اخلاق از جمله: فلسفه اخلاق، آموزش اخلاق، اخلاق مرتبط با آموزش، اخلاق در پژوهش، اخلاق و قانون، اخلاق اجتماعی، اخلاق زیست محیطی، اخلاق و خانواده، اخلاق و رسانه، اخلاق در مهندسی، اخلاق حرفه‌ای، اخلاق جنسی، اخلاق و صنعت، اخلاق در مدیریت، اخلاق زیستی، اخلاق و هنر، اخلاق و ادبیات، اخلاق در حکمرانی، اخلاق و سیاست، اخلاق در ورزش، اخلاق و ژنتیک، اخلاق و حقوق زنان، اخلاق پزشکی، اخلاق و دین، اخلاق در تجارت، اخلاق و تبلیغات، اخلاق و نظامی‌گری، اخلاق و حقوق حیوانات، اخلاق و مدیریت آب، اخلاق و مدیریت معادن، اخلاق و جنگل‌داری، اخلاق و هوافضا، اخلاق و جهانی شدن، اخلاق و موجودات دستکاری شده ژنتیکی و ... می‌باشد.

علاقه‌مندان جهت آگاهی از نحوه چاپ مقالات در این فصلنامه می‌توانند به راهنمای نگارش مقالات بر روی وبگاه انجمن به نشانی:

<http://iranethics.irost.org> مراجعه نمایند یا با

دفتر مجله به شماره ۸۸۴۳۹۵۵ تماس بگیرند.

نویسندگان می‌توانند مقالات خود را به پست الکترونیک iranethics@irost.org یا به نشانی دبیرخانه مجله:

میدان هفت‌تیر، خیابان قائم‌مقام فراهانی، جنب مؤسسه آموزشی کشتیرانی، کوه شبنم،

پلاک یک، طبقه دوم ارسال کنند.

معرفی فصلنامه اخلاق و تاریخ پزشکی

فصلنامه اخلاق و تاریخ پزشکی با رتبه علمی پژوهشی از کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور با صاحب امتیازی مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۷ شروع به انتشار کرد. مدیر مسئول و سردبیر این فصلنامه آقای دکتر باقر لاریجانی رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران است.

مجله اخلاق و تاریخ پزشکی ایران فرصتی فراهم آورده است تا ایده‌ها و رهنوردها و فرضیات جدید در قلمرو اخلاق پزشکی از زوایای گوناگون حرفه‌ای، فقهی و حقوقی مورد بررسی قرار گیرند به علاوه این مجله درصدد است تا با انتشار پژوهش‌ها و نظریه‌های مرتبط با تاریخ پزشکی فرصتی جهت آشکارسازی جنبه‌های بیشتری از تاریخ پزشکی به ویژه در تمدن ایران و اسلامی فراهم آورد. تاکنون دو شماره از این فصلنامه چاپ شده است.

این مجله آماده پذیرش مقالات مرتبط با اخلاق و تاریخ پزشکی است.

علاقه‌مندان جهت آگاهی از نحوه چاپ مقالات در این فصلنامه می‌توانند به وبگاه مجله به نشانی <http://ijme.tums.ac.ir> مراجعه نمایند.

کمیته اخلاق پزشکی پژوهشکده رویان

این کمیته در سال ۱۳۸۲ به همت مرحوم دکتر سعید کاظمی آشتیانی بنا نهاده شد. اعضای تشکیل دهنده این کمیته عبارت بودند از: دکتر کاظمی، دکتر احمد وثوق، آقای حسین بهاروند، خانم دکتر اشرفی، حجت‌السلام دکتر طه مرقاتی، مهندس سیدحسن شهرستانی و دکتر رضا عمانی سامانی.

از اهداف این کمیته می‌توان به بررسی طرح‌های تحقیقاتی پژوهشکده از جهت اخلاق پزشکی و نیز شرعی و تصویب طرح‌های مناسب و تغییر یا رد طرح‌های نامناسب، بررسی روندهای تشخیصی، درمانی و تحقیقاتی جدید از نظر اخلاق پزشکی و تحقیق در مورد وضعیت شرعی و قانونی آنها و تهیه راهنماها، مطالب و موضع‌گیری‌های اخلاقی دنیا در دایره پژوهشی - درمانی رویان اشاره کرد.

در سال ۸۴ همزمان با اضافه شدن دکتر مجتبی رضازاده عضو هیأت علمی پژوهشکده رویان و دانشگاه تربیت مدرس به اعضا، بنا شد که طرح‌ها ابتدا از نظر علمی در شورای علمی پژوهشکده تصویب گردیده و سپس در صورت تصویب به کمیته اخلاق پزشکی ارجاع گردد. در حال حاضر طرح‌های پژوهشی پس از تصویب نهایی شورای علمی پژوهشکده برای تصویب به کمیته اخلاق پزشکی ارجاع می‌شوند. پس از درگذشت دکتر سعید کاظمی آشتیانی مسئولیت ریاست کمیته اخلاق پزشکی به دکتر حمید گورابی رئیس پژوهشکده رویان واگذار شد. هم اکنون این کمیته با حضور آقایان دکتر حمید گورابی، دکتر احمد وثوق، دکتر حسین شاهرودی، دکتر مجتبی رضازاده ولوجردی، دکتر سیدطه مرقاتی، دکتر سیدحسن شهرستانی، دکتر محمدرضا رضانیا معلم، دکتر رضا عمانی سامانی و خانم دکتر مهناز اشرفی تشکیل می‌شود.

اهداف بلند مدت کمیته فوق عبارتند از:

۱. تشکیل گروه اخلاق پزشکی با پشتوانه فعالیت‌های پژوهشی انجام شده و بکارگیری استادان متخصص و تبدیل گروه به مرکز تحقیقات اخلاق پزشکی
  ۲. تجهیز کتابخانه فوق تخصصی الکترونیک و چاپی، مشتمل بر کلیه منابع عربی به فارسی و انگلیسی در رابطه با مسائل حقوقی، فقهی، اخلاقی و اجتماعی
  ۳. برگزاری جشنواره و کنگره بین‌المللی مستقل با مشارکت سازمان‌های بین‌المللی همچون WHO, IJESCO, UNESCO به صورت سالانه
  ۴. تشکیل انجمن اخلاق پزشکی کشورهای اسلامی جهت فعالیت‌های بین‌المللی و گفت‌وگو بین کشورهای اسلامی و حصول دستور العمل‌های اخلاقی مربوط
- کمیته اخلاق پزشکی پژوهشکده رویان دارای فضا و امکانات اداری مناسب جهت کارهای تحقیقاتی محققین و برگزاری جلسات گروه می‌باشد.

همایش «بررسی جایگاه اخلاق حرفه‌ای در حوزه مهندسی»

انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی استان قزوین نخستین همایش «بررسی جایگاه اخلاق حرفه‌ای در حوزه مهندسی» را در بیست و ششم آبان ماه سال جاری برگزار می‌کند.

این همایش با سه محور «اخلاق حرفه‌ای از دیدگاه جامعه شناسی»، «اخلاق حرفه‌ای از منظر اعتقادات دینی» و «اخلاق حرفه‌ای از منظر مهندسی» در دانشگاه بین‌المللی امام خمینی در قزوین برگزار خواهد شد.

مهدی سلطانیه رئیس انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی استان قزوین هدف از برگزاری این همایش را توجه کردن به جایگاه مهندسان در امر ساخت و ساز عنوان کرد.

اساتید مهندسان، دانشجویان و صاحب‌نظرانی که تمایل به ارائه مقالات در موضوعات فوق دارند، می‌توانند مقالات خود را به دبیرخانه این همایش به نشانی: قزوین، چهارراه خیام، ساختمان ابن‌سینا، پلاک ۶۷ طبقه سوم، واحد ۱۹ ارسال نمایند.

فرم درخواست اشتراک

دفتر فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری

اینجانب: ..... درجه علمی و شغلی: ..... تلفن: .....
با پرداخت مبلغ بیست هزار تومان به شماره حساب ۰۰۶۲۶۱۱۴۲۱ بانک تجارت نیش فلسطین شعبه انقلاب فلسطین، کد ۱۸۵ به نام انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری (رسید پیوست) علاقه‌مند به اشتراک فصلنامه علمی - پژوهشی اخلاق در علوم و فناوری هستم. (سالانه)
امضاء: ..... تاریخ: .....
نشانی کامل پستی: .....

جدول زمان بندی نشست‌های علمی در ماهانه انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری تا پایان سال ۱۳۸۷

روز	تاریخ	ساعت	سخنران	موضوع سخنرانی
دوشنبه	۱۳۸۷/۸/۲۷	۱۸ - ۲۰	دکتر حسن تاجبخش	«اخلاق پزشکی»
دوشنبه	۱۳۸۷/۱۰/۳۰	۱۸ - ۲۰	دکتر محمد مجتهد نسبستری	اسلام، اخلاق و حقوق بشر
دوشنبه	۱۳۸۷/۱۲/۱۲	۱۸ - ۲۰	مهندس عزت‌اله سخایی	اخلاق در اقتصاد

مکان: خیابان ولی عصر، روبروی مسجد بلال صدا و سیما، خیابان مهناز، پلاک ۱۵،
مرکز پژوهشی توسعه مدیریت

گزیده‌ای از یک کتاب

منشور اخلاقی سازمان، مجموعه فراگیر و سازگار همه مسئولیت‌های اخلاقی سازمان در قبال حقوق همه عناصر محیط داخلی و خارجی سازمان است.

- تدوین کامل منشور اخلاقی، تصویب آن به دست بالاترین مرجع سازمان، اعلام شفاف آن به محیط و پابندی استثنایپذیر به آن، رمز و راز موفقیت سازمانی است.

- منشور اخلاقی بالاترین مرجع میزبانی اخلاقی عملکرد سازمان است.

- غیر مشارکتی بودن، یک طرفه بودن و بهره‌مند نبودن از انسجام و سازگاری، از مهم‌ترین مشکلات کتبهای اخلاقی است که آن را ناکارآمد کرده است.

- فرمایشی بودن، تزئینی بودن، غیرمشارکتی بودن و نهادینه نشدن منشورهای اخلاقی در سازمان‌های ما مهم‌ترین موانع ناکارآمدی آنهاست.

- تهیه منشورهای اخلاقی در برگزاری کارگاه‌های آموزشی اخلاق حرفه‌ای، موانع منشورها را مرتفع می‌سازد و آن‌ها را کارآمد و اثر بخش می‌کند.

- منشور اخلاقی سازمان، مجموعه فراگیر و سازگار همه مسئولیت‌های اخلاقی سازمان در قبال حقوق همه عناصر محیط داخلی و خارجی سازمان است.

برگرفته از کتاب "موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها"

تألیف دکتر احمد فرامرز فرامانگویی و رسنم لویه فلاح

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری:

نشانی: میدان هفت تیر، خیابان قائم مقام قراقرانی، جنب موسسه آموزشی

کشتیرانی، کوچه ششم، پلاک ۱۴، طبقه دوم

تلفن: ۸۸۸۴۳۹۵۵ شماره: ۸۸۳۴۳۴۵۳

<http://iranethics.irost.org>

e-mail: iranethics@irost.org